

VU Research Portal

Van Wim Drees stichting naar Wim Drees fonds

den Butter, F.A.G.; de Kam, C.A.

published in

Koninklijke Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen, Jaarverslag 2017
2018

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)

den Butter, F. A. G., & de Kam, C. A. (2018). Van Wim Drees stichting naar Wim Drees fonds. In *Koninklijke Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen, Jaarverslag 2017* (pp. 14-16). (Jaarverslagen; Vol. 2017). KHMW.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

vuresearchportal.ub@vu.nl

Gepubliceerd in 2018 in Koninklijke Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen, *Jaarverslag 2017*, blz. blz. 14-16.

VAN WIM DREES STICHTING NAAR WIM DREES FONDS

Frank den Butter en Flip de Kam

Inleiding

Per 1 juli 2017 heeft de Koninklijke Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen een Wim Drees Fonds. Het Fonds heeft het vermogen overgenomen van de Wim Drees Stichting voor Openbare Financiën (WDS). Het vermogen van de WDS is overgegaan naar de KHMW om de activiteiten van de WDS als Wim Drees Fonds (WDF) binnen de KHMW voort te zetten.

Wim Drees Stichting: un peu d'histoire

De WDS is opgericht in 2002 als rechtsopvolgster van de in 1968 opgerichte Stichting Instituut voor Onderzoek van Overheidsuitgaven (IOO) en de Nederlandse Vereniging voor Openbare Financiën (NVOF). Doelstelling van de WDS was de bevordering van wetenschappelijk onderzoek en maatschappelijk debat op het gebied van de openbare financiën en het overheidsbeleid. In de loop van 2015 en 2016 zijn de activiteiten van de WDS om uiteenlopende redenen opgedroogd. Het bestuur van de WDS heeft mogelijkheden onderzocht om de oorspronkelijke doelstelling van de Stichting tot in lengte van jaren te kunnen nastreven. Het bestuur heeft na ampel beraad besloten dat de overdracht van het stichtingsvermogen aan de Koninklijke Hollandsche Maatschappij de beste garanties biedt om de doelstellingen van de Stichting ook in de toekomst te kunnen realiseren. De doelstelling van de WDS sloot immers goed aan op de doelstelling van de KHMW: de wetenschappen te bevorderen en een brug te slaan tussen wetenschap en samenleving.

Begin 2018 zal de Wim Drees Stichting formeel worden opgeheven.

Naamgever van het Wim Drees Fonds

De Stichting - en dan nu het Fonds - is vernoemd naar Prof. dr. Wim Drees (1922-1998), die werkzaam was op het gebied van theorie en praktijk van de openbare financiën. Wim Drees stond ook aan de wieg van de Stichting IOO en het door deze Stichting sinds 1969 uitgegeven blad *Openbare Uitgaven*. Willem (Wim) Drees jr. was de zoon van voormalig minister-president Willem Drees. Van 1956 tot 1969 was Drees jr. directeur Rijksbegroting. Daarna was Drees jr. onder andere Thesaurier-Generaal (1969-1971). Daarnaast was hij buitengewoon hoogleraar in de openbare financiën aan de Nederlandse Economische Hogeschool van Rotterdam. Als lijsttrekker voor DS'70 bij de verkiezingen van 28 april 1971 legde Drees jr. sterk de nadruk op de vermindering van de overheidsuitgaven. Op 6 juli 1971 werd hij minister van Verkeer en Waterstaat in het Kabinet-Biesheuvel I. Van augustus 1972 tot en met 1977 was Drees jr. lid van de Tweede Kamer voor DS'70 en tevens fractievoorzitter. Van 1977 tot 1984 was Drees jr. lid van de Algemene Rekenkamer. Hij vervulde tal van nevenfuncties, waaronder het voorzitterschap van de Commissie Financiering Oudedagsvoorziening.

Activiteiten van Wim Drees Stichting

De WDS heeft de publicatie van het tijdschrift *Openbare Uitgaven* sinds 2003 voortgezet onder de naam *Tijdschrift voor Overheidsfinanciën* (TvOF). De doelstelling van dit wetenschappelijke en gerefereerde tijdschrift was ruim: het gaat om analyses van (financieel-)economische aspecten van het overheidsbeleid; de wijze waarop dat gebeurt ligt niet op voorhand vast. De doelgroep is die van geïnteresseerden in dit vakgebied, zoals wetenschappers, beleidsambtenaren en overige geïnteresseerden in het hoe en waarom van het overheidsbeleid. Naast het tijdschrift is in de periode 2003-2014 het *Jaarboek Overheidsfinanciën* gepubliceerd en verschenen zes monografieën in de reeks Drees Forum.

Ook werden ieder jaar twee bijeenkomsten georganiseerd, waarbij één bijeenkomst in aansluiting op de presentatie van de Miljoenennota.

Deze bijeenkomsten zijn na 18 september 2015 niet gecontinueerd, het laatste Jaarboek is in maart 2014 gepubliceerd, de meest recente monografie verscheen een aantal maanden later, en het TvOF is na aflevering 3 van de jaargang 2015 niet meer verschenen.

Activiteiten van het WDF binnen de KHMW

Het oogmerk is deze activiteiten van de WDS in een nieuwe vorm binnen de KHMW voort te zetten. Daarbij zijn de archieven van de WDS bij de KHMW ondergebracht en is er op de website van de Maatschappij een doorklik mogelijkheid naar een apart gedeelte voor de WDS. Hierop is het volledige gedigitaliseerde bestand van alle uitgaven van de WDS terug te vinden, waaronder de artikelen in het TvOF. De besluitvorming over de onder de vleugels van het Fonds te ontplooiën activiteiten is gedelegeerd aan een wetenschappelijke raad (WR), die zelf voorstellen kan doen tot benoeming van nieuwe leden van de raad, maar welke leden door het bestuur van de KHMW worden benoemd. Daarbij is ten minste één lid van de WR ook lid of directeur van de KHMW en wordt de vergadering voorgezeten door een bestuurslid van de KHMW.

Voor het voortzetten van de twee jaarlijkse bijeenkomsten van WDS zijn de plannen al geconcretiseerd. Het gaat daarbij om één bijeenkomst in Den Haag (Rijksacademie van Financiën) en één in Haarlem (Hodshon Huis). De bijeenkomst in Den Haag wordt gepland kort na het uitkomen van de rijksbegroting voor het daaropvolgende jaar. In den lande worden al verschillende van zulke bijeenkomsten georganiseerd. Daarom zal de WR een onderscheidend deelonderwerp kiezen, dat maatschappelijk relevant is en dieper dan elders kan worden uitgespit. Het verslag van deze bijeenkomsten met de bijdragen van de verschillende sprekers en eventuele commentaren daarop wordt op het WDF deel van de KHMW website gepubliceerd, en kan worden gezien als gedeeltelijke voortzetting van het TvOF.

Een eerste bijeenkomst in dit verband vond op 29 november 2017 plaats op de Rijksacademie in Den Haag. Bij deze gelegenheid hebben twee oud-voorzitters van de WDS, Nout Wellink en Flip de Kam, hun visie gegeven op de financiële beleidsvoornemens in het regeerakkoord van het kabinet Rutte III - "Vertrouwen in de toekomst". Vooral de plannen ten aanzien van de afschaffing van de dividendbelasting leverden een levendige discussie tussen de sprekers en de zaal op. Een tweede bijeenkomst vindt op 22 maart 2018 in Haarlem plaats. Het onderwerp is dan de vergroening van het belastingstelsel. Dit tegen de achtergrond van de ambitieuze klimaatdoelstellingen in het regeerakkoord en van het nationaal vergroeningsplan dat in het voorjaar moet worden ingediend. Mogelijke onderwerpen voor toekomstige bijeenkomsten zijn de verdere hervorming van de AOW, en het Europees begrotingsproces.

Daarnaast kunnen incidenteel 'kleine' bijeenkomsten - althans wat betreft aantal deelnemers - worden georganiseerd waar experts de degenen kruisen. Aanleiding kan bijvoorbeeld de kritiek zijn in een recent rapport van de Algemene Rekenkamer. Zulke kritiek krijgt nogal eens een weinig adequate reactie van de betrokken vakminister. Een volgende mogelijkheid, in lijn met de traditie van de KHMW, is een prijsvraag, bijvoorbeeld gericht op jongeren, met als doel het maatschappelijk debat te bevorderen. De prijsvraag zou gekoppeld kunnen worden aan de voorjaarsbijeenkomst en daar zou dan ook de prijs worden uitgereikt. De beste bijdragen zouden dan weer op het WDF deel van de website worden gepubliceerd.

Prof. dr. F.A.G. (Frank) den Butter is hoogleraar algemene economie aan de Vrije Universiteit en lid van de Wetenschappelijke Raad van het WDF.

Prof. mr. C.A. (Flip) de Kam is oud-hoogleraar overheidsfinanciën aan de Rijksuniversiteit Groningen en oud-voorzitter van de WDS.